

Heemkundekring Sankt Tolbert Vaals

Jaarverslag over het verenigingsjaar 2019

Bestuur en leden

Op 31 december 2019 telt de vereniging 214 leden.

Het bestuur kent op deze dag de volgende samenstelling:

Jo van der Meij voorzitter, Monique Louvenberg-Cransveld secretaris, Jan Thoma penningmeester, Victor Voncken 2de secretaris en de commissarissen Jean Cohlst en Jan Francotte.

Opzegging/Uitschrijving lidmaatschap tot 31-12-2019: 16 leden

Nieuwe aanmeldingen in 2019: 4 leden.

Commissies

Archiefcommissie: Archivaris: Herbert Kuijpers;

Serverbeheerder: Jan Francotte; Leden: Wino Winkens, Arthur Cransveld,

Monique Louvenberg-Cransveld, Harry Louvenberg, Hannie Burgman van Beusekom.

Redactiecommissie: Hoofdredacteur: Lay out: Wino Winkens,

Leden: Herbert Kuijpers, Victor Voncken, Marianne Eussen-Langohr, Arthur Cransveld, Jan Francotte, Monique Louvenberg-Cransveld.

Gebouwcommissie: Beheerder/Contact bestuur: Jean Cohlst.

Commissie Lezingen/Rondleidingen: Herbert Kuijpers, Jan Francotte, Wino Winkens.

Mediacommissie: Website: Herbert Kuijpers (ondersteuning Marcel Wolff), Monique Louvenberg-Cransveld; Facebook: Monique Louvenberg-Cransveld.

Nieuwsbriefcommissie: Arthur Cransveld, Victor Voncken, Jan Francotte, Thomas Richter en Monique Louvenberg-Cransveld (ondersteuning/lay-out Marcel Wolff)

Jubilaris

In 2019 was de heer Hans Jussen 25 jaar lid van onze vereniging.

Overleden

In het afgelopen verenigingsjaar overleden onze zeer gewaardeerde leden: Carl Caubo, Jacques Rombach, Jo Janssen, Leonie Zimmermann-Savelsberg

Wij zullen hun steun voor Sankt Tolbert steeds in dankbare herinnering bewaren.

Bestuursverkiezing

De ALV benoemt de bestuursleden. Het bestuur stelt in onderling overleg de functies vast.

Aftredend was Jan Francotte. Hij stelde zich herkiesbaar. Hij werd dan ook unaniem door de vergadering herkozen. Jan dankt voor het vertrouwen.

Het bestuur bestaat thans uit 6 leden.

Bijeenkomsten

De bijeenkomsten inclusief de Algemene Leden Vergadering (ALV), 6 in totaal, zijn gehouden in ons verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert aan de Bloemendalstraat 11A, Vaals. De data: 22 februari, 29 maart (ALV), 31 mei, 28 juni, 30 augustus, 29 november 2019.

Verenigingsgebouw

- Onderhoud e.d.
 - Er hebben in 2019 geen grote onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden aan ons verenigingsgebouw.
 - Het bestuur van Hkk Sankt Tolbert dankt in deze:
 - Alle grote en kleine sponsoren
 - Bestuurslid Jean Cohlst, die als beheerder zeer veel werk verzet in en om het verenigingsgebouw
 - De leden, die vooral de vergaderruimte, de keuken en de toiletten schoon houden en steeds weer met stoelen en tafels moeten sjouwen.
 - De dames en heren die tijdens de bijeenkomsten de leden en gasten verzorgen met koffie en fris.

Contacten

- Gemeente Vaals.
 - Onderhoud Klèng Wach
 - Project over de Vaalser Joden
 - Aezle projek
 - Tentoonstelling 75 jaar bevrijd
 - Subsidies
- Overige contacten
 - Heemkundeverenigingen in de regio, incl. Laurensberg en Haaren-Verlautenheide
 - Diverse verenigingen in Vaals
 - Stichting De Kopermolen, Stichting Heemkundige Studies in het Geuldal LGOG afdeling Valkenburg en Heuvelland
 - Koninklijke bibliotheek, Stadsbibliotheek Maastricht, Stadtbibliothek Aachen, Stadtarchiv Aachen, RHCL, SHCL
 - Vaalser Weekblad, Dagblad de Limburger, Omroep Krijtland, I Limburg, LI
 - Helios Verlag, Drukkerij Thoma, Drukkerij 't Poortje Simpelveld.

De redactiecommissie

- verleden&heden nr. 21. Deze uitgave is zeer gevarieerd in een mooie lay-out gedrukt met veel kleurenfoto's. Het boek is geheel uitverkocht. (oplage 255 ex.)
- Met verleden&heden nr. 22 is in 2020 gestart; Het verschijnt in november 2020.

Archief

- Schenkingen: Ook dit jaar weer heeft het archief heel veel schenkingen van leden en niet-leden mogen ontvangen. Het zou te ver voeren om alle schenkingen en schenkers hier apart te vermelden. Alle schenkingen zijn bekend gemaakt in de maandelijkse verslagen van de bijeenkomsten en in de Nieuwsbrief. Nogmaals alle schenkers van harte bedankt.

Bijzondere activiteiten

- Lezingen/ Presentaties/ deelnames
 - Lezing van Stadsarcheoloog Professor Andreas Schaub uit Aken thema: “Archeologische vondsten in Aken”
 - Lezing van Jo van der Meij thema: “Archief Gulpener Bierbrouwerij en de relatie met cafés en restaurants in Vaals”
 - Lezing van Hubèrt van Loo thema: “Natuurwandeling door Vaals en omgeving”
 - Lezing van Thomas Richter, thema: “Het Drielandenpunt komt per post”
 - Lezing van Mevr. Mariëtte Paris – Vankan thema: “Monumentale glaskunst in en om Vaals”
 - Lezing van Dhr. Schetters uit Kerkrade thema: “Evacuatie van de inwoners van Kerkrade naar Wahlwiller en Nyswiller”
 - Programma in het kader van 75-jaar Bevrijding Vaals
- Rondleidingen
 - De Hkk Sankt Tolbert heeft in het afgelopen jaar 7 rondleidingen voor diverse groepen verzorgd door de oude kern van Vaals.
 - 2 keer rondleiding Joods Vaals
 - Klèng Wach. Deze is in 2019 10 keer (op verzoek en tijdens rondleidingen) opengesteld; Herbert Kuijpers is bereid gevonden op aanvraag dit kleine museum open te stellen en regelmatig enig onderhoud te doen.
- Server/Alfresco/PKL
 - Server/Alfresco

Een crash van de server zorgde in november 2018 voor een groot aantal problemen. Na onderzoek werd vastgesteld dat de server geen schade heeft opgelopen en naar tevredenheid functioneert.

Een ander probleem werd veroorzaakt doordat Ziggo werkzaamheden in Vaals uitvoerde. Door deze werkzaamheden werd het IP-adres veranderd en konden we de server niet meer bereiken. Van de adresverandering waren we niet op de hoogte zodat een lange zoektocht volgde om dit probleem op te lossen. Door toeval kwamen we erachter dat de verandering van het IP-adres aan de basis van deze problemen stond. Inmiddels is Vaals weer online. Vijlen en Lemiers moeten nog wachten.

De vorig jaar aangevraagde subsidie werd dit jaar door de gemeente Vaals gehonoreerd met een bedrag van €5000,00. Via de Rabo leden actie ontvingen we een bedrag van €570,00 en via FSI een bedrag van €250,00. Deze bedragen vormen een stevige basis om de problemen met de server / Alfresco op te lossen. De moeizame zoektocht naar een beheerder noopt ons af te zien van een eigen server en over te gaan naar een oplossing in de cloud. Ten tijde van het opstellen van dit verslag worden de verschillende opties bekeken.

➤ **Aezelprojek/PKL**

De werkgroep, bestaande uit 9 personen van de HKK-en Sankt Tolbert, de Naobere en de Auw Kapel, ging verder met het invoeren van de gegevens van de perceelsgewijze kadastrale legger. Door de vele werkzaamheden aan de expositie 75 jaar Bevrijding Vaals en de artikelen en lay-out voor de uitgave V&H 21 kwamen de werkzaamheden aan de PKL's in het gedrang. Dank aan de werkgroep voor het vele werk en de noodzakelijke concentratie die hiervoor nodig is. We zijn echter nog lang niet aan het eind van dit traject.

Tentoonstelling 75 jaar bevrijd

Bij de vaststelling van het jaarprogramma 2019 werd in november 2018 gesteld dat Heemkundekring Sankt Tolbert met een expositie aan de festiviteiten rond 75 jaar Bevrijding zou deelnemen. De expositie werd gepland op 19 en 20 oktober 2019, de dagen dat Vaals bevrijd werd. Als locatie werd ons verenigingsgebouw gekozen. De expositie werd in samenwerking met "de Naobere van Viele" en de "De Auw Kapel" van Lemiers georganiseerd.

Op 1 mei 2019 werden tijdens een overleg op Sankt Tolbert de thema's vastgelegd die in deze expositie zouden worden gepresenteerd:

- 1) Vaals voor en tijdens WO2
- 2) De weg naar de Bevrijding
- 3) De Bevrijding
- 4) De tijd na de Bevrijding

De tien eigen infoborden zouden worden gebruikt voor de presentatie van foto's, documenten en de vier vitrines voor ander materiaal afkomstig uit verschillende verzamelingen. Een bijkomende moeilijkheid ontstond door de vraag van de gemeente Vaals om de expositie niet alleen in ons verenigingsgebouw maar nadien in de lege etalages aan het Julianaplein uit te stallen.

Na een intensieve opbouwfase startte de expositie op zaterdag 19 oktober om 10.00uur. Het werden twee drukke dagen. We konden een groot aantal bezoekers tellen. Veel oudere bezoekers herinnerden zich aan die moeilijke tijd. Veel verhalen kwamen los. Een aantal bezoekers kwamen uit de regio en uit onze buurlanden. Zondagmiddag werd het besluit genomen om de expositie nog twee avonden (21 en 22 oktober) open te stellen. Ook hiervan maakten nog een aantal bezoekers gebruik.

We kunnen stellen dat met meer dan 300 bezoekers de expositie geslaagd is.

We bedanken een aantal mensen zonder wie dit niet mogelijk geweest is:

Arthur Cransveld, Arthur Delnoije, Jan Francotte, Ton Hendriks, René Kremer, Harry Louvenberg, Jo van der Meij, Peter Sparla, Victor Voncken, Wino Winkens, Gemeente Vaals voor het financiële gedeelte en de medewerkers van de buitendienst voor transport van de infoborden, Roy Weeren van Drukkerij Het Poortje voor het printen van de banners, de vrijwilligers die tijdens de openstelling met de bezoekers in gesprek zijn gegaan.

Cultuurdag 2019

Op zondag 27 oktober vond de Cultuurdag 2019 plaats met als motto "Trots op het rijke verenigingsleven van Vaals". Doel van deze dag was om de deelnemers een podium te bieden om zich te presenteren. Hiervoor werd de Obelisk op een luchtige manier ingericht met marktkramen. Daarnaast werden workshops zang en percussie onder leiding van enkele hoogwaardige vakmensen georganiseerd. Daarbij werd gebruik gemaakt van 2 locaties, Fraiche en de Obelisk/Zera.

HKK Sankt Tolbert was op deze dag met een stand vertegenwoordigd. Jo en Jan hebben de stand afwisselend de hele dag bemand. We kunnen gerust stellen dat het aan onze stand niet storm liep. Toch hebben we enkele geïnteresseerde bezoekers mogen begroeten en hun onze doelstelling en werkwijze duidelijk kunnen maken. Zoals bekend zijn we op zoek naar mensen die het bestuur willen ondersteunen, bestuursleden en leden die affiniteit met nieuwe media hebben.

Ook een versterking van de archiefgroep en de redactiecommissie is dringend noodzakelijk.

Nieuwsbrieven

Dank ook aan Jan Thoma die de Nieuwsbrieven steeds bezorgd/verstuurd naar leden die geen e-mailadres hebben. Omdat het steeds moeilijker wordt iedere maand geschikte en interessante thema's voor de Nieuwsbrief te vinden wordt de Nieuwsbrief vanaf 2018 niet meer iedere maand verstuurd. Zodra er voldoende bijzondere berichten of nieuwtjes te melden zijn wordt er uiteraard weer een Nieuwsbrief verstuurd. Mocht iemand interessante onderwerpen, oude foto's of nieuwtjes over Vaals hebben waarvan u meent dat ze geschikt zijn voor onze Nieuwsbrief neemt u dan gerust contact op met het secretariaat.

Website Sankt Tolbert

- Deze werd evenals vorig jaar regelmatig en goed bezocht en accuraat bijgehouden door ons leden Herbert Kuijpers en diens schoonzoon Marcel Wolff en Monique Louvenberg-Cransveld. Dank hiervoor.
- Bezoekers informatie website Sankt Tolbert in 2019:
Totaal aantal bezoekers 3290 met 30002 pagina's
De gemiddelde sessieduur was 3 minuten
Bezoekers uit:
Nederland 3248, Verenigde Staten 408, Duitsland 192, België 71, Canada 26, Ver. Koninkrijk 10, Frankrijk 9.
Dagen met de meeste bezoekers:
15 januari 30
30 september 39
Naar leeftijd:
18-24 jaar 27,5%, 25-24 jaar 33,5%, 35-44 jaar 15,5%, 45-54 jaar 12,5%, 55-64 jaar 5,5%, 65+ 5,5%

Facebookpagina Sankt Tolbert

- Sinds begin februari 2013 maakt de Hkk Sankt Tolbert ook gebruik van Facebook. Via dit moderne medium hopen wij behalve leden en vrienden vooral veel jongeren te bereiken.
Dit initiatief is afkomstig van secretaris en archiefmedewerkster Monique Louvenberg-Cransveld. Zij houdt de Facebookpagina actueel met informatie over de vereniging. Het aantal "vrienden" op de facebookpagina is eind 2019: 621 vrienden.

Presentaties tijdens de bijeenkomsten in 2019

22 februari

- Fotopresentatie van Wino Winkens: "Vastelavend oes de auw doeës"

28 juni

- Fotopresentatie van Wiel Dautzenberg : "Thema's uit Vaals en omgeving"

30 november

- diapresentatie door Jo van der Meij over de inhoud van ons nieuwe jaarboek Verleden&Heden nr. 21
- Wino Winkens liet een luisterverhaal horen op Ocher Platt van Hein Engelhardt: Die Weihnachtsgeschichte aus den Sicht des Krippenesels
- Presentatie van Verleden & Heden nr. 21.

Sankt Tolbert Fès (28 april 2019)

Op zondagmiddag 28 april 2019 vond voor het eerst een “Sankt Tolbert Fès” plaats in het verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert aan de Bloemendalstraat. Het bestuur koos voor een andere opzet door dit evenement te organiseren, omdat de decembermaand steeds drukker werd voor leden om deel te nemen aan de kerstfeestavond. De uitnodiging liet in het midden wat er ging gebeuren, het was een verrassing. Mensen begonnen al vroeg te komen bij de inloop van de middag, oergezellig was het al snel onder een het genot van een kop koffie en vlaai. Ruim voor de start van het programma was de zaal al gevuld. Na een woord van welkom door de voorzitter, waarbij hij aangaf dat heemkunde niet alleen papier, foto's of het bewaren van oude voorwerpen was, maar heemkunde ook het bewaren van dialect in woord en gezang behoort, kon het programma starten. Een korte ludieke inleiding door Jo Kern over de vlaai die Sankt Tolbert serveerde en zeker over d'r sjwatse proemevlaam, was de middag al goed begonnen. Peter Klein, die medeauteur is van het boek Ós Moddersjproach, nam de aanwezigen mee in het verhaal van de verschillen in het dialect. Leuke verschillen in schrijfwijze en uitspraak die in de kernen Vaals, Vijlen en Lemiers zijn ontstaan en gebruikt worden. Een goed begin in het teken van deze middag. Op een mooie duidelijke en voor iedereen begrijpbare taal uitgelegd welk een belangrijke rol dialect heeft. Maar tot slot ook de gevaren aangaf die ons dialect bedreigen. Dan nog een verrassing, ludiek aangekondigd dat het bestuur geen moeite of kosten had gespaard om een optreden van twee nieuwe artiesten mogelijk te maken, namelijk met muzikale ondersteuning van een kwetsjbuul bespeeld door Hans Geerkens uit Vijlen en de zang verzorgd door burgemeester Reg van Loo. Zij brachten een mooi lied, namelijk “Vrundsjaft” ten gehore. Omdat het die zondag Beloken Pasen was en Pasen net geweest bracht Jo Kern ons in het dialect ons door de Paastijd met wetenswaardigheden die velen herkenden en de lach stond velen op het gezicht, ondanks dat ze als kind vroeger strenger moesten vasten voor Pasen. Natuurlijk hoort bij een programma ook pauze waar men lekker samen kon praten en drinken. Om ook terug te gaan in de tijd en passend bij de kerk, werd een korte video getoond van de processie uit 1987. Hierna verraste ons het illustere duo Geerkens-van Loo met een oer opvoering van het nieuwe lied Heemwieë, waarvan de tekst geschreven was door Jo Kern. Een prachtig liedje dat menigeen stil lied zijn. Toen was de middag al ver gevorderd en stond Mario Schillings met zijn mobiele friture “Snacks and More” bij het verenigingslokaal klaar. Geheel soepel verliep het verzorgen van de inwendige mens. Iedereen smulde heerlijk of van een frietje zuurvlees met of zonder snacks en degene die iets anders wilde gewoon wat anders. Nadat iedereen weer op krachten was gekomen en de stemmen weer wat los te maken, werd gezongen in het dialect. Deze keer in diverse dialecten. Onder aanvoering van Piet Meesters, Peter Schillings en Jo Kern werd een Limburgs Medley á la Thieëkezinge samen gezongen. Daarna kelen smeren en gelet op de gezellige onderonsjes werd er geen tweede sessie aan toegevoegd. En zo liep de gezellige middag nog onder het genot van een drankje nog even door en kon eenieder weer huiswaarts keren.

Hartelijk dank

Het bestuur wil *samenvattend* iedereen (leden en niet-leden), zonder uitzondering bedanken voor zijn of haar inzet, werkzaamheden of andere bijdrage ten gunste van de heemkundekring in het verenigingsjaar 2019 en hierdoor een bijdrage geleverd heeft aan het zo succesvol functioneren van Heemkundekring Sankt Tolbert Vaals.

Namens het bestuur van Heemkundekring Sankt Tolbert

Vaals, december 2020

Monique Louvenberg-Cransveld, secretaris